अज्ञानवाच् (ajñāna-vāc) *f.* words of ignorance, foolish words अथाह गुरुरज्ञानवागेषा ते PrabhāC. 93. 29.

अज्ञानवाचोयुक्ति (ajñāna-vācoyukti) *f.* use of the word *ajñāna* (ignorance) अतोऽज्ञानवाचोयुक्त्यर्थं एवाभिमत: Kāśi. ii. 153. 13 (*on* 5. 143)

अज्ञानवादन (ajñāna-vādana) *n.* playing on (a musical instrument) without proper knowledge एते स्वरा महाभाग मूर्च्छिता: पतिता भुवि । अज्ञानवादनेनैव पापं जातं तवाधुना SkandP. vii(1). 152. 8.

अज्ञानवाराकर (ajñāna-vārākara) *m.* ocean of ignorance आलोकये कंचन देशिकेन्द्रमज्ञानवाराकरवाडवाग्निम् DakṣiMūSt. 10.

अज्ञानवासना (ajñāna-vāsanā) *f.* latent impression of ignorance अभेदज्ञानमभ्यस्यमानमज्ञानवासनामुच्छिनत्ति BrahmSūBh.(Bhā.) 3. 22 (*on* i. 1. 1)

अज्ञानविकारास्पद (ajñānavikārāspada) *n.* substratum of modifications of nescience नन्वज्ञानविकारास्पदहेयप्रपञ्चरूपेण प्रकृतिभावेन कथं वर्तते ··· परमशिव: BrahmSūBh.(S'rī.) i. 565. 2 (*on* i. 4. 27)

अज्ञानविघातिन् (ajñāna-vighātin) *adj.* destroyer of ignorance or nescience यावन्नोपैति चरणौ तवाज्ञानविघातिन: । तावद् भ्रमति संसारे पण्डितोऽचेतनोऽपि वा BrahmāṇḍP. ii. 25. 27; तेनानुभवसिद्धानां लोकेऽज्ञानविघातिन: । मात्वमक्षादयो यान्ति BṛĀraUBhVā. (Sambandha.) 1003.

अज्ञानविच्छित्ति (ajñāna-vicchitti) *f.* destruction or termination of ignorance तस्मादज्ञानविच्छित्त्यै ज्ञानं संपादयेत् SarvaVeSāSaṁ. 518; ननु नाज्ञानविच्छित्ति: परोक्षज्ञानतस्तत: VedāntSiSūMañ. 1. 86.

अज्ञानविच्छेद (ajñāna-viccheda) *m.* destruction of ignorance or nescience तस्मादज्ञानविच्छेद: BṛNāraP. 31. 71.

अज्ञानविच्छेदन (ajñāna-vicchedana) *n.* destruction or termination of ignorance अज्ञानविच्छेदनदात्ररूपाम् ··· विश्वस्य धात्रीं गिरमानतोऽस्मि Vīra-Bhā. 1. 2.

अज्ञानविच्छेदिन् (ajñāna-vicchedin) *adj.* destroying ignorance or nescience नाकारमादास्यते ··· तव विभोरज्ञानविच्छेदिन: SaṁkṣeS'ā. 1. 254 (i. 195. 12)

अज्ञानविजृम्भित (ajñāna-vijṛmbhita) *adj.* produced by ignorance संसारबन्धनात् जन्म अज्ञानविजृम्भितानामविद्याकार्याणां उपलक्षणम् ViṣṇuSaBh. 3. 5 (*on* 3); त्वय्यज्ञानविजृम्भिता न हि गिरो मुख्यप्रवृत्तिक्षमा: SaṁkṣeS'ā. 1. 239 (i. 183. 14); (शतमन्युः) अज्ञानविजृम्भितोपालम्भसंभवमट्टहासमिव ··· अशृणोत् NīlaVi. 20. 6; *n.* display of ignorance तस्मादज्ञानविजृम्भितमेतत् Naiṣka-Si. 74. 4; व्याकृतिर्योदिता पूर्वं तदज्ञानविजृम्भितम् BṛĀraUBhVā. iv. 4. 417; पलायते स्वयं चैव पश्याज्ञानविजृम्भितम् YogVā. iii. 99. 36; किंनरीवादका: प्राय: स्थायिनं पञ्चमं स्वरम् । रागे कुर्वन्ति बङ्गाले तदज्ञानविजृम्भितम् SaṁgīRa. 6. 334; AdvaiSi. 597. 1; तदिदमज्ञानविजृम्भितम् MānaMe. 157. 8.

अज्ञानविजृम्भितत्व (ajñānavijṛmbhita-tva) *n.* the state of being the result of ignorance or product of ignorance or nescience जगतो ज्ञानैकस्वरूपब्रह्माज्ञानविजृम्भितत्वम् S'rīBh. 103. 13 (*on* i. 1. 1); चिन्मात्रब्रह्मणोऽज्ञानविजृम्भितत्वं जगत: प्रतिज्ञायते S'rutaPra. i(A). 81. 22; तद्वयं नाङ्गीकुर्म: तस्याज्ञानविजृम्भितत्वात् S'aṅkaVi.(Ā.) 144. 7.

अज्ञानविधि (ajñāna-vidhi) *m.* injunction of ignorance (about a person being a Brahmin) पूर्ववच्चात्रापि क्लृप्तत्वात्प्रत्यक्षस्य कल्प्येनाज्ञानविधिना सह विकल्पो संभवति TantrVār. 7. 23 (*on* i. 2. 2)

अज्ञानविध्वंस (ajñāna-vidhvaṁsa) *m.* destruction of ignorance or nescience न युक्तोऽज्ञानविध्वंसो बलात्कल्पयितुं त्वया BṛĀraUBhVā. iii. 3. 100; ii. 4. 331.

अज्ञानविध्वंसन (ajñāna-vidhvaṁsana) *m.* name of a former Buddha [DBHS]

अज्ञानविध्वस्ति (ajñāna-vidhvasti) *f.* destruction of ignorance or nescience ज्ञानेनाज्ञानविध्वस्ते: प्रात्यक्ष्यात्तदसद्वच: BṛĀraUBhVā. iii. 3. 97; iv. 4. 559.

अज्ञानविनिवर्तन (ajñāna-vinivartana) *n.* removal of ignorance प्रमाणस्य फलं साक्षादज्ञानविनिवर्तनम् Nyāyāva. 28.

अज्ञानविनिवृत्ति (ajñāna-vinivṛtti) *f.* removal of ignorance अज्ञानविनिवृत्तौ तु शिवज्ञानं प्रवर्तते S'ivaP. i. 17. 101 (20A. 15)

अज्ञानविपर्यय (ajñāna-viparyaya) *m.* reverse of ignorance, opposite of ignorance ज्ञानं नामाज्ञानविपर्ययस्तत्त्वभावभूतानां सम्बोध: TattvSa. 119. 9.

अज्ञानविप्लव (ajñāna-viplava) *m.* confusion caused by ignorance यस्मिन् रमन्ते मुनयो विद्ययाज्ञानविप्लवे AdhyāRā. i. 3. 40.

अज्ञानविभावरी (ajñāna-vibhāvarī) *f.* night of ignorance कदा मदज्ञानविभावरीं हरे हरिष्यति त्वन्नयनारुणोदय: KaruṇāL. 6.

अज्ञानविमोहित (ajñāna-vimohita) *adj.* deluded by ignorance यक्ष्ये दास्यामि मोदिष्य इत्यज्ञानविमोहिता: BhagGi. 16. 15; BṛBrahmaS. iv. 10. 18; (विष्णो) मनुष्यगतिक: प्रायो भवाज्ञानविमोहित: S'ivaP. ii(1). 4. 17 (40B. 15)

अज्ञानविरोधिता (ajñānavirodhi-tā) *f.* the state of being opposed to ignorance or nescience अज्ञानविरोधितावच्छेदकविशिष्टापरोक्षस्य ··· अभावात् GuruCandr. i. 404. 20.

अज्ञानविरोधित्व (ajñānavirodhi-tva) *n.* the state of being opposed to ignorance or nescience अनुभूतिव्यतिरिक्तेषु सर्वेष्वपि साक्षादज्ञानविरोधित्वाभावात् S'atDū. 111. 11; वृत्तिचितोरज्ञानविरोधित्वाविरोधित्वे ··· युक्ते Nyāyāmṛ. 360B. 8; ज्ञानत्वम् ···अज्ञानविरोधित्वं वा AdvaiSi. 750. 6; वह्न्यादेरज्ञानविरोधित्वादिरूपोक्तसम्बन्धस्य अतात्त्विकत्वात् GuruCandr. i. 158. 21; SiddhāSi. i. 22. 20.

अज्ञानविरोधिन् (ajñāna-virodhin) *adj.* [*f.* -nī] opposed to ignorance, incompatible with ignorance ब्रह्म तु स्वानुभवसिद्धस्वयाथात्म्यमिति स्वाज्ञानविरोध्येव S'rīBh. 84. 8 (*on* i. 1. 1); अथ विशदस्वरूपावभासोऽज्ञानविरोधी NītiMā. 23. 2; किं वा आत्मा अज्ञानविरोधिस्वरूप: प्रकाशत्वात् VivaPraSaṁ. 56. 14; अथ विशद: स्वरूपावभास एवाज्ञानविरोधी नाज्ञानेन सह भासते SarvaDa-Saṁ.4. 72; न च परोक्षवृत्तिरज्ञानविरोधिनी नेति युक्तम् Nyāyāmṛ. 315B. 7.

अज्ञानविलसित (ajñāna-vilasita) *n.* display of ignorance, effect of ignorance रूप्यादिवत्तज्ज्ञानमप्यज्ञानविलसितमित्युक्तम् IṣṭaSi. 94. 15; उन्मादयोग इव प्रसवभूमिरज्ञानविलसितस्य YaśasCam. i. 281. 4; यदभाणि तदज्ञानविलसितम् BrahmSūBh.(S'rī) i. 194. 1 (*on* i. 1. 5); PūrvottaVāNaMā. 297. 10; तथापि पुत्रवात्सल्येनेदमज्ञानविलसितमनुशीलितम् CaitaCa. 91. 4 (4); JñānaBiPra. 22. 31; VīraMi.(Vyavahāra.) 81. 26; 335. 31; दोषस्याज्ञानविलसितत्वात् BālamBha. ii. 262. 24 (*on* 2. 145)

अज्ञानविवेकदर्शिन् (ajñānavivekadarś-in) *adj.* who realises the distinctive nature of ignorance न च अज्ञानविवेकदर्शी अज्ञानम् आत्मन: कर्मभूतमुपलभमान: उपलब्धृधर्मत्वेन गृह्णाति BṛĀraUBh.(S'aṅ.) 622. 16 (*on* iv. 4. 6)

अज्ञानविशेष (ajñāna-viśeṣa) *m.* a specific type of nescience or ignorance अथाज्ञानविशेषनिरासकवृत्तिभेदजननादर्थवत्तेति मतम् NyāyKu. 73. 6; Nyāyāmṛ. 350A. 5; सामग्रीविशेषजन्यत्वमज्ञानविशेषनाशकत्वे प्रयोजकम् GuruCandr. iii. 43. 19; चैतन्ये अज्ञानविशेषाङ्गीकारसंभवात् GuruCandr. i. 55. 10; LaCandr. 299. 11; 778. 27.

अज्ञानविशेषणता (ajñānaviśeṣaṇa-tā) *f.* the state of being an adjunct (qualification) of ignorance अज्ञानविशेषणतया सदा घटादिभानं तु इष्टमेव SiddhāTa. 9. 15; GuruCandr. i. 246. 21.

अज्ञानविशेषत्व (ajñānaviśeṣa-tva) *n.* the state of being a particular form of ignorance अतोऽनादित्वसामान्यं बुद्धानामभिधीयते । मीमांसकायमानैस्तैर्यद्वेदाध्यायिनामिव । तदज्ञानविशेषत्वान्न तेषां याति तुल्यताम् TattvSaṁ. 3182; Nyāyāmṛ. 130A. 8.

अज्ञानविशेषित (ajñāna-viśeṣita) *adj.* qualified by nescience अज्ञानविशेषितोऽर्थ: साक्षिसिद्ध: NyāySu.(Ja.) 63A. 12 (*on* i. 1. 1)

अज्ञानविषय (ajñāna-viṣaya) *adj.* **i** having nescience as the object न हि अज्ञानविषयेण ज्ञानेनाज्ञानं निवर्त्यते BrahmSūBh.(Rā.) 87. 12 (*on* i. 1. 1); अज्ञानविषयाज्ञानाभावेन तदयोगात् AdvaiSi. 557. 25; **ii** relating to (what is done through) ignorance प्राणायामत्रयं कृत्वा घृतं प्राश्य विशुद्ध्यति इति । इदमज्ञानविषयम् Mitā. 495. 2 (*on* 3. 289); 261. 15 (*on* 2. 159); एतच्चाज्ञानविषयम् ManvaMu. 468. 7 (*on* 11. 86); 472. 30 (*on* 11. 105); *m.* object of nescience तस्याज्ञानविषयप्रतिभासत्वात् NyāySu.(Ja.) 62B. 7 (*on* i. 1. 1); वृत्तिरज्ञानविषयभूतचिद्विषया Nyāyāmṛ. 368A. 7; ब्रह्मैवाज्ञानविषय: SiddhāLe-Saṁ. 234. 5; अधिष्ठानतत्त्वशब्देन अज्ञानविषयसंबन्धिनोऽनारोपितस्वरूपस्योक्त्या GuruCandr. i. 366. 16; ii. 62. 15; ii. 166. 12; पक्षपरत्वे चाज्ञानविषयविषयकज्ञानाबाध्यानात्माप्रसिद्धि: LaCandr. 409. 22.

अज्ञानविषयक (ajñānaviṣaya-ka) *adj.* which has nescience for its object अनुभूयते ह्यज्ञानविषयकानुमित्यादिरूपवृत्तिवदज्ञानविषयकसाक्षिणोऽप्यज्ञानविषयकाज्ञानविरोधित्वम् Nyāyāmṛ. 365A. 7–8; 365B. 5; प्रमाणवृत्तिसामान्यविरोधित्वेनाज्ञानविषयकोक्तधीकालेऽज्ञानाकाराया: प्रमाणवृत्तेरावश्यकत्वात् GuruCandr. ii. 374. 16.

अज्ञानविषयकत्व (ajñānaviṣayaka-tva) *n.* the nature of being that which has nescience for its object तस्यामेवाज्ञानविषयकत्वं स्वीकृत्याज्ञानांशेऽप्यनुभूयमानं स्मृतित्वम् ··· नापलपितुं युक्तम् GuruCandr. ii. 405. 14.

अज्ञानविषयता (ajñānaviṣaya-tā) *f.* the nature of being the object of nescience न च स्वरुक्त्वेनाप्यज्ञानविषयतया अज्ञादन्यद् ब्रह्म भाति जनस्य IṣṭaSi. 327. 4; तथापि सविशेषत्वाङ्गीकारादज्ञानविषयतोपपत्ति: NyāySu.(Ja.)